

Hanna Wickström
Specialist i allmänmedicin
Sårcentrum Region Blekinge
Ordförande i RiksSårs styrgrupp
Nationell sårnerd

Undertrycksbehandling
Vakuumbehandling
NPWT
- en behandlingsmetod av svårläkta sår

Historik

- 1970-talet
- 1990-talet beskrevs patientfall med positiv utfall (publikationer)
- Traumatiska ortopediska skador, mjukdelstrauma, plastikkirurgiska sår (hudtransplantat), trycksår, venösa bensår, kärlkirurgiska sår, diabetesrelaterade fotsår, brännskador, postoperativa infektioner efter abdominell kirurgi och toraxkirurgi (publikationer)
- Svårt att genomföra kontrollerade, randomiserade studier på en heterogen patientgrupp
- Det vetenskapliga underlaget är otillräckligt (2009 och 2022):

Gällande undertrycksbehandling av trycksår finns för få välgjorda studier för att kunna bedöma effekterna på sårhäkning. Det finns ett visst underlag som indikerar att undertrycksbehandling av fotsår vid diabetes kan minska tiden till läkning. Ingen fullvärdig hälsoekonomisk utvärdering finns. Registreringen av bieffekter var ofullständig i de inkluderade studierna och det går därför inte att bedöma om det finns skillnader mellan undertrycksbehandling och sedvanlig sårvård vad gäller bieffekter.

Källa: HTA Region Stockholm, Centrum för hälsoekonomi, informatik och sjukvårdsforskning, SLSO, Region Stockholm

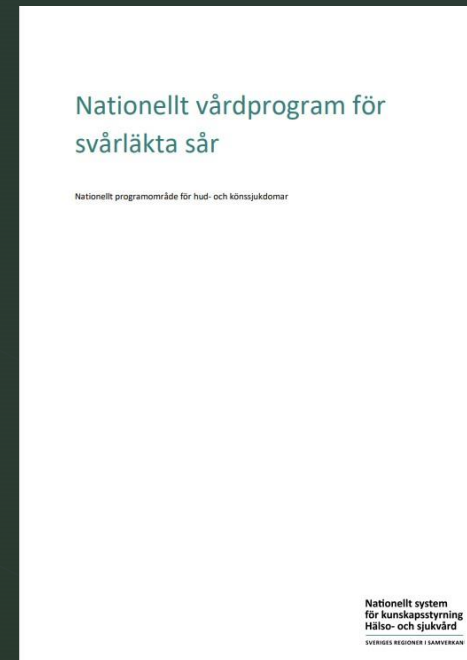
Det vetenskapliga underlaget är otillräckligt...

- Erfarenhet finns det däremot!

Sårdiagnoser

- Traumatiska sår (kirurgiska sår inkluderade)
- Diabetesfotsår
- Trycksår
- Venösa sår
- Arteriella sår
- Arteriovenösa sår
- Efter hudtransplantation
- Förebyggade mot sårruptur

När passar det?

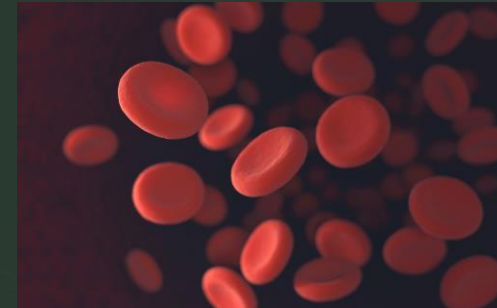
- Svårläkt och sår läkningen inte går framåt!
- Granulerat sår
- Vätskande sår
- Lämplig lokalisering
- Oretade sårkanter
- Förhindra kontamination
- Individens ...

Patienten

- Delaktighet!
- Vilja
- Compliance (följsamhet)
- Kognitiv svikt
- Oro

Kontraindikationer

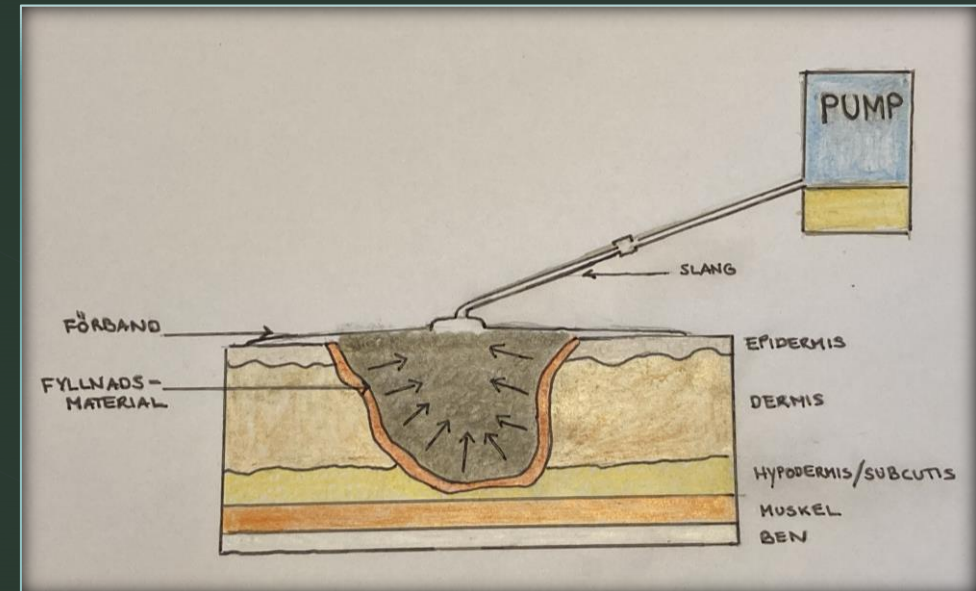
- Obehandlad osteit
- Utbredda nekroser
- Fistlar
- Cancersår
- Blödning

Försiktighet vid: antikoagulantibehandling, applicering på stora blodkärl, kärlgraft, inre organ, ben, sena

Hur fungerar undertrycksbehandling

- Pump som genererar ett undertryck ansluts via en slang till ett tättslutande förband som ligger an mot såret (undertrycket påverkar den vävnad som står i direkt förbindelse med sårfillnadsmaterialet)
- Kontinuerligt eller intermittent
- Tryck -80 till -125mmHg
- Engångs eller flergångs, stor eller liten, med kanister eller utan ...

Fyllnadsmaterial

Skum, gasväv, silver, PHMB

- Skum – djupare och större sårhål
- Gasväv – smala, men djupa sår
- Silver eller PHMB – endast om infektion föreligger
- Inget fyllnadsmaterial – mer ytliga sår
- Skyddande film kan behövas
- Tätande gelförband

Komplikationer

- Förbandsreaktion i huden
- Smärta
- Sårfyllnadsmaterial fastnar
- Skadar kärl/organ?
- Infektion?

Mina erfarenheter

- När ett sår inte läker ...
- Sårets utseende (och huden omkring)
- Patienten
- Personalen
- Slutenvård/primärvård/hemsjukvård/SäBo
- Planera!

Vilken pump är bäst?

- Ingen aning, jag har inte testat alla på marknaden

Christina Monsén

Tack för att ni lyssnade!

Frågor:

hanna.wickstrom@regionblekinge.se

